

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 146/25

Λουξεμβούργο, 20 Νοεμβρίου 2025

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-522/24 | Ministero della Difesa (Υποχρέωση εμβολιασμού των στρατιωτικών)

Γενική εισαγγελέας Čareta: η νομοθεσία της Ένωσης περί απαγόρευσης των διακρίσεων δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να προβλέψει τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των στρατιωτικών, ακόμη και στην περίπτωση που αυτός έρχεται σε αντίθεση με τις προσωπικές τους απόψεις

Δεν συνιστούν «πεποιθήσεις» που προστατεύονται έναντι των διακρίσεων οι προσωπικές απόψεις που στηρίζονται είτε σε ανησυχίες σχετικά με τις επιπτώσεις ενός εμβολίου για την υγεία είτε στη διαφωνία με την κυβερνητική εμβολιαστική πολιτική

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 η επίμαχη ιταλική ρύθμιση θέσπισε τον υποχρεωτικό εμβολιασμό κατά του κορονοϊού για τους στρατιωτικούς που εργάζονταν στο Υπουργείο Άμυνας. Για το στρατιωτικό προσωπικό που επέλεγε να μην εμβολιαστεί προβλεπόταν η θέση σε προσωρινή αναστολή καθηκόντων χωρίς καταβολή αποδοχών.

Ο προσφεύγων στην υπό κρίση υπόθεση αρνήθηκε να εμβολιαστεί για δύο λόγους. Πρώτον, θεωρούσε ότι το εμβόλιο ήταν αναποτελεσματικό και μη ασφαλές. Δεύτερον, ήταν δυσαρεστημένος με την κυβερνητική πολιτική, θεωρώντας απαράδεκτη την απροθυμία της κυβέρνησης να αποδεχθεί οποιαδήποτε ευθύνη για τις δυνητικές παρενέργειες του εμβολίου. Ως εκ τούτου, τέθηκε σε αναστολή καθηκόντων χωρίς καταβολή αποδοχών για δύο περίπου μήνες, μετά την παρέλευση των οποίων καταργήθηκε η απαίτηση περί υποχρεωτικού εμβολιασμού. Ο προσφεύγων προσέβαλε την απόφαση υποστηρίζοντας ότι η αναστολή καθηκόντων συνιστά δυσμενή διάκριση, στηριζόμενος, μεταξύ άλλων, στην οδηγία-πλαίσιο για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία¹.

Το ιταλικό δικαστήριο, προκειμένου να διαπιστώσει αν η ιταλική νομοθεσία συνάδει με την οδηγία αυτή, υπέβαλε στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα.

Στις σημερινές προτάσεις της, η γενική εισαγγελέας **Tamara Čareta** διατυπώνει τη γνώμη ότι η οδηγία-πλαίσιο για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία δεν εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση.

Η γενική εισαγγελέας εξηγεί ότι η οδηγία απαγορεύει τις διακρίσεις για ορισμένους λόγους που απαριθμούνται σε αυτήν, ένας εκ των οποίων είναι ο λόγος που αφορά τη «θρησκεία ή τις πεποιθήσεις». Το Δικαστήριο έχει διακρίνει μεταξύ πεποιθήσεων θρησκευτικής, φιλοσοφικής ή πνευματικής φύσεως, οι οποίες καλύπτονται από την οδηγία, και άλλων απόψεων, για παράδειγμα, πολιτικών ή συνδικαλιστικών πεποιθήσεων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

Επομένως, μια **προσωπική γνώμη**, στηριζόμενη είτε σε ανησυχίες για την υγεία είτε σε διαφωνίες με κυβερνητικές πολιτικές, **δεν συνιστά «πεποίθηση»** την οποία η οδηγία προστατεύει έναντι των διακρίσεων στην εργασία και την απασχόληση, τούτο δε διότι **δεν πρόκειται για αμιγώς φιλοσοφική πεποίθηση, αλλά για επικριτική γνώμη ως προς τον υποχρεωτικό εμβολιασμό**.

Επικουρικώς, στην περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι μια τέτοια προσωπική γνώμη σχετικά με την υποχρέωση εμβολιασμού συνιστά «πεποίθηση» κατά την έννοια της οδηγίας, η γενική εισαγγελέας εκτιμά ότι η υποχρέωση αυτή θα συνεπαγόταν **έμμεση διάκριση** η οποία, εντούτοις, μπορεί να **δικαιολογείται από τον θεμιτό στόχο της προστασίας της δημόσιας υγείας**. Ο υποχρεωτικός εμβολιασμός αποτελούσε αναγκαίο και αναλογικό μέτρο για την επίτευξη του σκοπού προστασίας της δημόσιας υγείας στο πλαίσιο της κατάστασης έκτακτης ανάγκης που επικρατούσε λόγω της εξάπλωσης του κορονοϊού.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ [Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου](#), της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.